Prima instanță: Judecătoria *****, sediul Centru, judecător Daria Sușchevici
Dosarul nr. 2r-89/25 (2-24138798-02-25r-15012025)

D E C I Z I E

14 aprilie 2025 mun. *****

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componenţa:
Preşedintele completului, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Lucia Bagrin și Diana Corlăteanu

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Bondari Denis, succesor al creditorului, reprezentat de avocatul Ipatii Denis,

împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 16 decembrie 2024, prin care a fost respinsă cererea privind înlocuirea succesorilor în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru, ca neîntemeiată,

în cauza civilă, la cererea depusă de Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis și Bondari Maria, succesori ai creditorului decedat Bondari Valeriu împotriva debitorului Consiliul mun. *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Oleg Ungureanu privind înlocuirea succesorilor în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru,

A C O N S T A T A T:

Circumstanțele cauzei:

La 4 decembrie 2024, Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis și Bondari Maria, succesori ai creditorului Bondari Valeriu s-au adresat cu cerere împotriva debitorului Consiliul mun. *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Oleg Ungureanu privind înlocuirea succesorilor în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru.

În motivarea cererii înaintate, Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis și Bondari Maria au indicat că, în procedura executorului judecătoresc Oleg Ungureanu se află dosarul de executare nr. 026-5-122/2006 în privința debitorului Consiliul municipal ***** în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20.04.2005 emis de Judecătoria ***** privind obligarea Consiliului mun. ***** să asigure familia lui Bondari Valeriu cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

Au menționat că, Bondari Valeriu a decedat la *****.

Au notat că, având în susținere prevederile art. 47 alin. (1) Cod de executare și art. 70 Cod de procedură civilă și că, Bondari Valeriu a decedat, subsemnații succesori în drepturile defunctului, solicită admiterea prezentei cereri cu dispunerea înlocuirea creditorului Bondari Valeriu (decedat) cu succesorii săi în drepturi, soţia Bondari Marina (a.n. *****), fiica Ceban Elena (a.n. *****), Untilă Anastasia (a.n. *****) şi fiul Bondari Denis (a.n. *****) în procedura de executare nr. 026-5-122/2006 în privința debitorului Consiliul mun. *****, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005 emis de Judecătoria ***** privind obligarea Consiliului mun. ***** să asigure familia lui Bondari Valeriu cu spațiu locativ conform normelor stabilite de legislația în vigoare.

Prin încheierea din 10 decembrie 2024, a fost acceptată spre examinare cererea din 4 decembrie 2024 depusă de Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis, Bondari Maria, succesori ai creditorului Bondari Valeriu către debitorul Consiliul municipal *****, intervenient accesoriu, executorul judecătoresc Oleg Ungureanu privind înlocuirea succesorilor în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru, fără participarea părților.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 16 decembrie 2024, a fost respinsă cererea înaintată de Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis, Bondari Maria, succesori ai creditorului Bondari Valeriu către debitorul Consiliul mun. *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Oleg Ungureanu privind înlocuirea succesorilor în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru, ca fiind neîntemeiată. (f.d. 20-21)

Solicitarea recurentei:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 27 decembrie 2024, Bondari Denis, reprezentat de avocatul Ipatii Denis, în baza mandatului avocațial și procurii anexate (f.d. 4, 17) a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 16 decembrie 2024, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii primei instanțe.

Argumentele recurentei:

În argumentarea cererii de recurs, recurentul a indicat că, nu este de acord cu încheierea instanței de fond și o consideră neîntemeiată.

A menționat că, instanța de fond nu a luat în considerare faptul că, s-au prezentat certificatul de moștenitor legal a masei succesorale a defunctului Bondari Valeriu, din care motiv a și solicitat înlocuirea creditorului Bondari Valeriu, iar reținerea instanței precum că, nu au fost anexate certificatele de naștere, nu poate fi reținută, deoarece succesorii în drepturi sunt copii.

La fel, instanța putea să solicite de la executorul judecătoresc confirmarea existenței procedurii de executare, fapt ce nu a fost realizat, iar instanța a examinat superficial cererea, or, în acest caz se atestă lipsa arbitrară de dreptul de acces la justiție, în lipsa unui temei legal.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele cauzei rezultă că încheierea contestată a fost emisă la 16 decembrie 2024, încheierea fiind expediată la 18 decembrie 2024, iar date confirmative privind recepționarea corespondenței lipsește.

Astfel, recursul declarat de Bondari Denis, reprezentat de Ipatii Denis împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul Centru din 16 decembrie 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanței de recurs:

Analizând legalitatea și temeinica încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de către participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că, recursul urmează a fi admis și casată încheierea contestată, reieșind din considerentele ce succed.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. c) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

În conformitate cu art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte

legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

Conform art. 47 alin. (1), (3) Cod de executare, în cazul ieşirii uneia dintre părţi din procedura de executare (decesul persoanei fizice, dizolvarea persoanei juridice sau reorganizarea ei, cesiunea creanţei, preluarea datoriei), instanţa de judecată examinează cererea privind înlocuirea acestei părţi cu succesorul ei în drepturi în conformitate cu art.70 Cod de procedură civilă. **Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procedurii de executare.**

Din norma citată rezultă că, succesiunea procedurală presupune subrogarea unei persoane prin alta, care preia toate drepturile și obligațiile procesuale ale predecesorului său. Succesiunea procesuală este posibilă oricând, atât cât durează executarea silită, din data emiterii încheierii de intentare a procedurii de executare până la adoptarea încheierii de încetare a executării. Succesiunea în procedura de executare este o instituție de drept care se produce practic în baza acelorași temeiuri ca și în cazul procedurii civile.

În acest context se va reține că, normele referitoare la succesiunea de drepturi în procedura de executare sunt aplicabile doar documentelor executorii ce rezultă din raporturi civile, inclusiv celor de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Unul din temeiurile succesiunii procesuale sunt: a) **decesul persoanei fizice, care participă în calitate de creditor sau debitor, confirmat prin certificatul de deces**. Declararea decesului creditorului sau debitorului persoană fizică produce aceleași efecte juridice ca și decesul fizic constatat (art. 168 alin. (4) Cod civil).

Executorul judecătoresc este obligat să suspende executarea documentului executoriu în cazul: a) încetării din viață a debitorului, al declarării dispariției lui fără urmă sau al declarării decesului lui, dacă raportul juridic stabilit de instanța de judecată admite succesiunea în drepturi – până la determinarea succesorului în drepturi și admiterea succesiunii în procedura de executare.

Atât suspendarea executării documentului executoriu, cât și încetarea procedurii de executare se dispune de către executorul judecătoresc prin încheiere care poate fi contestată în judecată, în sensul art. 78 și 84 ale Codului de executare. Dar, înainte de a decide suspendarea sau încetarea procedurii de executare, executorul judecătoresc trebuie să califice corect natura juridică a dreptului sau a obligației deduse executării silite.

În cazul în care dreptul sau obligația supusă executării sunt transmisibile, executorul emite o încheiere de suspendare a procedurii de executare. **Abia după determinarea succesorului, persoana interesată sau executorul judecătoresc se va adresa în instanța** de judecată pentru admiterea succesiunii procesuale. **Cererea părții interesate** sau demersul executorului privind admiterea succesiunii

procesuale **se soluționează (se admite sau se respinge) prin încheiere judecătorească pasibilă de recurs.**

La rândul său, art. 70 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul ieșirii uneia dintre părţi din raportul juridic litigios sau din raportul stabilit prin hotărâre judecătorească (**deces**, reorganizare, cesiune de creanţă, transfer de datorie şi alte cazuri de subrogare), **instanţa permite înlocuirea părţii cu succesorul ei în drepturi**. **Succesiunea în drepturi este posibilă în orice fază a procesului.**

Din materialul probator al cauzei rezultă că, Judecătoria sectorul Centru, mun. ***** a eliberat titlul executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, la 11 ianuarie 2006, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Bondari Valeriu împotrica Consiliul mun. ***** de asigurare cu spațiu locativ, prin care s-a obligat Consiliul mun. ***** să asigure familia lui Bondari ***** cu spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare. (f.d. 5-6)

Se atestă că, conform certificatului de deces anexat la dosar că, Bondari ***** la ***** a decedat. (f.d. 9)

Conform certificatului de moștenitor legal în caz de comoștenitori din 20 februarie 2024, eliberat de notarul Pavaltii Ruxanda cu nr. 1-76, supus înregistrării la IP „ASP” la 22 februarie 2024, se atestă că, moștenitori la întregul patrimoniu succesoral sămas după decesul lui Bondari *****, survenit la *****, moștenitori a câte ¼ cotă-parte sunt: fiica Ceban Elena, fiica Untilă Anastasia, fiul Bondari Denis, soția defunctului Bondari Maria. S-a indicat că, defunctul Bondari ***** a avut trei copii: fiica Ceban Elena, fiica Untilă Anastasia, fiul Bondari Denis. (f.d. 7-8)

Conform procesului-verbal nr. 026-5-122/2006 din 12 octombrie 2023 întocmit de executorul judecătoresc Oleg Ungureanu rezultă că, acesta expediind corespondența către, Bondari *****, aceasta a fost restituită cu mențiunea nereclamat „decedat”, respectiv accesând baza de date Acces a constatat că, creditorul Bondari ***** a decedat la *****. Ca urmare a constatat imposibilitatea continuării întreprinderii anumitor măsuri în scopul executării documentului executoriu nr. 2-1080/2005 emis de Judecătoria sectorul Centru, mun. *****. (f.d. 10-11)

Au fost anexate la cererea de înlocuirea creditorului decedat cu succesorii săi, buletinele de identitate ale fiicei Ceban Elena, fiicei Untilă Anastasia, fiului Bondari Denis, soției defunctului Bondari Maria (f.d. 12-15), certificatul de moștenitor legal în caz de comoștenitori din 20 februarie 2024, eliberat de notarul Pavaltii ruxanda cu nr. 1-76, supus înregistrării la IP „ASP” la 22 februarie 2024 (f.d. 16), iar la cererea de recurs au fost anexate certificatele de naștere (f.d. 26-28), precum și încheierea privind primirea spre executare a documentului executoriu, intentarea procedurii de executare și stabilirea teremnului pentru executare

benevolă din 17 ianuarie 2006 (f.d. 29) și răspunsul executorului judecătorsc Ungureanu Oleg din 24 decembrie 2024 care indică că documentul executoriu până în prezent nu a fost executat. (f.d. 30)

Astfel, Colegiul judiciar, reieșind din cele constatate raportate la prevederile normei enunțate, reține că, prima instanță superficial a analizat și apreciat materialul probator al cauzei, or, succesorii creditorului, fiica Ceban Elena, fiica Untilă Anastasia, fiul Bondari Denis și soția Bondari Maria, în baza certificatului de moștenitor legal în caz de comoștenitori, în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru, au prezentat materialele relevante și doveditoare, în vederea admiterii cererii de înlocuirea succesorilor.

Colegiul judiciar remarcă faptul că, nu poate fi reținută argumentarea primei instanțe precum că, nu au fost prezentate probe privind intentarea procedurii de executare în conformitate cu prevederile nominalizate supra, astfel, nefiind întrunite condițiile stipulate în prevederile art. 47 alin.(1) Cod de executare, și anume existența unei proceduri de executare pendinte.

Or, persoanele care au formulat o astfel de cerere au prezentat instanței sesizate documentul executoriu, buletinele de identitate ale fiicei Ceban Elena, fiicei Untilă Anastasia, fiului Bondari Denis, soției defunctului Bondari Maria (f.d. 12-15), certificatul de moștenitor legal în caz de comoștenitori din 20 februarie 2024, eliberat de notarul Pavaltii ruxanda cu nr. 1-76, supus înregistrării la IP „ASP” la 22 februarie 2024 (f.d. 16), care indică expres defunctul Bondari ***** a avut trei copii: fiica Ceban Elena, fiica Untilă Anastasia, fiul Bondari Denis, cu indicarea zilei, lunei, anul nașterii, codul personal, procesul-verbal nr. 026-5-122/2006 din 12 octombrie 2023 întocmit de executorul judecătoresc Oleg Ungureanu (f.d. 10-11), acte și date suficiente pentru a admite un astfel de demers.

Concomitent, este notabil și faptul că, au fost anexate certificatele de naștere (f.d. 26-28), precum și încheierea privind primirea spre executare a documentului executoriu, intentarea procedurii de executare și stabilirea teremnului pentru executare benevolă din 17 ianuarie 2006 (f.d. 29) și răspunsul executorului judecătorsc Ungureanu Oleg din 24 decembrie 2024 care indică că documentul executoriu până în prezent nu a fost executat. (f.d. 30)

La fel, nu poate fi reținută ca temei de respingere a cererii depuse de Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis, Bondari Maria lipsa încheierii executorului judecătoresc de intentare a procedurii de executare. Or, din procesul-verbal nr. 026-5-122/2006 din 12 octombrie 2023 întocmit de executorul

judecătoresc Oleg Ungureanu (f.d. 10-11), reiese cert că, prin încheierea nr. 026-5-122/2006 din 17 ianuarie 2006 s-a dispus primirea spre executare a documentului executoriu nr. 2-1080/2005 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria Centru, mun. *****.

Deși, prima instanță a indicat că, nu au fost anexate copii ale certificatelor de naștere care să ateste faptul că, Bondari Valeriu este tatăl petiționarilor și că, certificatul de moștenitor legal nu poate substitui certificatul de naștere în probarea relației de rudenie dintre petenți și defunct, instanța de recurs opinează că, din certificatul de moștenitor legal în caz de comoștenitori din 20 februarie 2024, eliberat de notarul Pavaltii Ruxanda cu nr. 1-76, supus înregistrării la IP „ASP" la 22 februarie 2024, se atestă cert datele de identificare a acestora, care pot fi contrapuse cu datele din buletinele de identitate și că, moștenitori la întregul patrimoniu succesoral sămas după decesul lui Bondari *****, survenit la *****, moștenitori a câte ¼ cotă-parte sunt: fiica Ceban Elena, a.n.*****, fiica Untilă Anastasia, a.n. *****, fiul Bondari Denis, a.n. *****, soția defunctului Bondari Maria a.n. *****. S-a indicat că, defunctul Bondari ***** a avut trei copii: fiica Ceban Elena, fiica Untilă Anastasia, fiul Bondari Denis, care au prezentat și actele de identitate. (f.d. 7-8, 12-16)

Colegiul judiciar notează că, orice abordare contrară celei stabilite mai sus ar fi de natură să manifeste un formalism excesiv şi să îngrădească justiţiabililor, în mod nejustificat, accesul la justiţie.

Totodată, în accepţiunea Curţii de la Strasbourg, „formalismul excesiv" poate fi contrar obligaţiei statului de a garanta un drept practic şi efectiv de acces la un tribunal (a se vedea *Zubac v. Croaţia, 5 aprilie 2018, §§ 96-97*).

În context, Colegiul statuează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanţa judecătorească în mod obligatoriu îşi expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Completul de judecată reamintește că articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței", obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (*Perez v. Franța [MC], nr. 47287/99 din 12 februarie 2004, § 80; Loupas v. Grecia, nr. 21268/16 din 20 iunie 2019, § 37; Capacchione v.Republica Moldova din 30 noiembrie 2021, § 19*).

De asemenea, potrivit jurisprudenţei constante a Curţii Europene pentru Drepturile Omului, acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație

presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (*Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr.78108/14 din 25 februarie 2020, § 71 şi cauzele citate în aceasta; Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23*).

În această ordine de idei, Colegiul, conchide lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond.

Subsecvent, Colegiul consideră că, prin acțiunile instanței de fond, petentul/recurent poate fi lezat în drepturile sale de acces liber la justiție, ce constituie un principiu fundamental al organizării oricărui sistem judiciar democratic fiind consacrat într-un număr important de documente internaționale, astfel că el are semnificaţii deosebite şi pentru dreptul procesual, dar şi pentru dreptul constituţional. Facultatea oricărei persoane de a introduce, după libera sa apreciere, o acţiune în justiţie, implicând astfel obligaţia corelativa a statului, ca prin instanţa competenta, sa soluţioneze aceste acţiuni, reprezintă practic liberul acces al persoanei la justiţie.

Prin urmare, pentru a evita încălcarea dreptului fundamental al părţii de acces la justiţie, luând în consideraţie circumstanţele stabilite în speţă, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Bondari Denis, sccesor al creditorului, reprezentat de avocatul Ipatii Denis, de a casa încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 16 decembrie 2024 și a soluționa prin decizie problema în fond, cu admiterea cererii depuse de înlocuire a creditorului decedat, cu succesorii săi în drepturi, în vederea evitării tergiversării procedurii de executare intentate la 17 ianuarie 2006, care reprezintă continuitatea procesului civil intentat la 15 martie 2005.

În conformitate cu art. 423-424, 427 lit. c), 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Bondari Denis, succesor al creditorului, reprezentat de avocatul Ipatii Denis.

Se casează încheierea Judecătoriei *****, sediul Centru din 16 decembrie 2024, soluționând prin decizie problema în fond, prin care:

Se admite cererea depusă de Ceban Elena, Untilă Anastasia, Bondari Denis și Bondari Maria, succesori ai creditorului decedat Bondari Valeriu împotriva debitorului Consiliul mun. *****, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Oleg Ungureanu privind înlocuirea succesorilor în procedura de executare nr. 026-5-122/2006, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria *****, sectorul Centru.

Se înlocuiește creditorul, Bondari Valeriu (decedat la *****) cu succesorii săi în drepturi -soția, Bondari Marina, a.n. *****, fiica, Ceban Elena, a.n. 7 martie 1995, Untilă Anastasia, a.n. ***** și fiul, Bondari Denis, a.n.***** în procedura de executare nr. 026-5-122/2006 în privința debitorului Consiliul municipal *****, în baza documentului executoriu nr. 2-1080/05 din 20 aprilie 2005, emis de Judecătoria ***** privind obligarea Consiliului municipal ***** să asigure familia lui Bondari Valeriu cu spațiu locativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
judecătorul Ana Panov

Judecătorii Lucia Bagrin

Diana Corlăteanu